

Långfredagen

Predikan i Osby kyrka, 14 april 2006

"Korset"

Luk 23:26-49

När de förde bort honom hejdade de en man från Kyrene som hette Simon och som var på väg in från landet och lät honom ta korset på sig och bära det efter Jesus. [27] En stor folkmassa följde med, och kvinnor som sörjde och klagade över honom. [28] Jesus vände sig om och sade till dem: "Jerusalems döttrar, gråt inte över mig, gråt över er själva och era barn. [29] Det kommer en tid då man skall säga: Saliga de ofruktsamma, de moderliv som inte har fött och de bröst som inte har gett di. [30] Då skall man säga till bergen: Fall över oss, och till höjderna: Dölj oss. [31] Ty om man gör så med det gröna trädet, vad skall då inte ske med det förtorkade?"

[32] De förde också ut två förbrytare för att avrätta dem tillsammans med honom. [33] När de kom till den plats som kallas Skallen korsfäste de honom och förbrytarna, den ene till höger och den andre till vänster. [34] Jesus sade: "Fader, förlåt dem, de vet inte vad de gör." De delade upp hans kläder och kastade lott om dem. [35] Folket stod där och såg på. Rådsmedlemmarna hånade honom och sade: "Andra har han hjälpt, nu får han hjälpa sig själv, om han är Guds Messias, den utvalde." [36] Också soldaterna gjorde narr av honom. De gick fram och räckte honom surt vin [37] och sade: "Om du är judarnas kung, så hjälp dig själv." [38] Det fanns också ett anslag ovanför honom: Det här är judarnas konung.

[39] Den ene av förbrytarna som hängde där smädade honom och sade: "Är inte du Messias? Hjälp då dig själv och oss." [40] Men då tillrättavisade honom den andre: "Är du inte ens rädd för Gud, du som har fått samma straff? [41] Vi har dömts med rätta, vi får vad vi har förtjänat. Men han har inte gjort något ont." [42] Och han sade: "Jesus, tänk på mig när du kommer med ditt rike." [43] Jesus svarade: "Sannerligen, redan i dag skall du vara med mig i paradiset." [44] Det var nu kring sjätte timmen. Då blev det mörkt över hela jorden ända till nionde timmen, [45] det var solen som förmörkades. Förhänget i templet brast mitt itu. [46] Och Jesus ropade med hög röst: "Fader, i dina händer lämnar jag min ande." När han sagt detta slutade han att andas.

[47] Officeren, som såg det som hände, prisade Gud och sade: "Han var verkligen en rättfärdig man." [48] När folkmassan som samlats där som åskådare hade sett vad som hände, vände de hemåt och slog med händerna mot bröstet. [49] Men alla hans

vänner, och bland dem kvinnorna som hade följt med honom från Galileen, stod på avstånd och såg alltsammans.

I boken och filmen om Narnia, Häxan och Lejonet så skildras lejonet Aslans golgatavandring när han är på väg till den vita häxan för att utlämna sig åt henne. Hon har Edmund, som förrådde sina vänner, i sina klor, och en sådan förrädare tillhör henne, enligt urgammal rätt.

Men Aslan kommer överens med henne om ett byte, en utväxling. Den vita häxan ska avstå från sin rätt över Edmund och så ska hon få Aslan i hans ställe. Häxan blir överförtjust över det förslaget, nu kan hon röja Aslan ur vägen en gång för alla.

Men det som inte häxan känner till är att döden inte kan hålla tillbaka den som frivilligt går i döden för en förrädare. Så när häxan dödar Aslan, efter att först ha hånat honom, tror hon att hon segrat fast hon i själva verket har förlorat.

På samma sätt är det mellan Gud och djävulen. Det råder en kosmisk strid i passionsdramat. Det är två parallella händelseförlopp som vi ser. Ett yttre som handlar om hur överstepräster vill röja Jesus ur vägen, hur de griper honom, släpar honom inför stora Rådet och sen till Pilatus för att få honom dömd till döden, till att korsfästas.

Och hur de inte kan låta bli att håna Jesus där han hänger på korset. Det är inte nog för dem att ha fått honom dömd till döden, inte nog att hans död dessutom gjorts till ett skådespel, till underhållning för dem som roas av det. De måste fortsätta göra narr av honom: "Andra har han hjälpt, sig själv kan han inte hjälpa." De förstår inte poängen, Jesus vill inte hjälpa sig själv. Han har hjälpt andra under hela sin livstid, och han fortsätter med det ända in i döden. I själva verket så har han aldrig hjälpt så många som han gör nu, med sin död.

Men parallellt med dessa yttre händelser, som vi kan se med våra ögon så har vi den kosmiska kampen. En osynlig händelseutveckling som inbegriper kampen mellan det onda och det goda och där hela mänskligheten står på spel.

Likt Edmund i berättelsen om Narnia så har vi alla hamnat i den ondes klor. Och likt Edmund så har mänskligheten sig själv att skylla, vi är alla kollaboratörer med den onde, vi har gått över på fel sida i kampen. Men Gud vill vinna oss tillbaka till sin sida.

Tänk dig ett krig mellan två parter där bägge har tagit krigsfångar. Nu vill de utväxla dessa fångar mellan sig för att få tillbaka sina egna. Men så säger den ena sidan: "men vi har ju en av era generaler, han är värd minst hundra meniga soldater. Så vill ni ha tillbaks honom så får ni komma med minst hundra man av de våra."

Nu kommer alltså Gud med sin egen Son och erbjuder honom i utväxling. Och han är värd minst hela mänskligheten i utbyte. Så djävulen nappar direkt, precis som den vita häxan gjorde.

Men vad han inte anar är att det hela är en fälla. Han tror att han har segrat när Jesus ger upp andan. Försent förstår han att han detta är hans största förlust. Döden kan inte hålla tillbaka Jesus i sitt grepp.

Den vita häxan förlorade både Edmund och Aslan, djävulen har också förlorat allt. På korset vann Jesus den seger som räddade mänskligheten över på Guds sida.

Och det är just när det ser som allra mörkast ut som Jesus segrar. Omkring sjätte timmen, alltså mitt på dagen så blev det ett mörker över hela jorden som varade i tre timmar. Solen förmörkades. Det ska säkert förstås även i andlig betydelse. Jesus var utlämnad till mörkret, nederlaget såg ut att vara fullständigt.

Men då hände något. Förhänget i templet brast mitt itu. Det är det första som händer efter Jesu seger på korset.

Förhänget var ett tjockt tygstycke, ett draperi som skiljde det allra heligaste rummet i templet från det övriga templet. Det allra heligaste fanns Guds närvaro på ett mer påtagligt sätt än annars. Dit in fick bara översteprästen gå en gång om året, och först efter att noga ha offrat för sig och sina synder. I moseboken så finns det noga angivet hur detta förhänge skulle vävas, och bland annat skulle det avbildas keruber, änglar på framsidan.

Dessa keruber pekar i sin tur bakåt till urhistorien. När Adam och Eva drevs ut ur paradiset så var det också keruber som vaktade ingången. Paradiset, där Gud vandrade omkring, där han var omedelbart närvarande, var inte längre tillgänglig för människan. Efter syndafallet så var gemenskapen mellan Gud och människa bruten.

Och förhänget hade alltså samma funktion som keruberna, att skilja mellan Gud och människan, att vakta porten till det allra heligaste, till paradiset där Gud själv bor.

Det vill säga, ända fram till nu. Men idag vid den nionde timmen så hände något. Samtidigt som Jesus gav upp andan så brast förhänget mitt itu och blev hängande i två delar. Skiljemuren mellan Gud och människa är upphävd. Genom Jesu död så har det banats en väg för oss till paradiset. Det finns inte längre något hinder, ingen barriär mellan Gud och människa. Gud har tagit bort detta hinder.

Det enda vi behöver göra är att kliva in. Nu, kan man tycka, finns det väl ingen som är så dum att man inte gör det. Men se då på de bägge rövarena på korset. De som hängde på var sin sida om Jesus. De representerar två olika förhållningssätt till Jesus.

Det fanns inget hinder för någon av dem. För hänget hade rämnat för dem båda. Men den ene ville inte ta steget. Hans beteende är egentligen absurt. Han som själv hänger på ett kors faller in i åskådarnas hån och hånar sin olycksbroder. Det är som om han inte fattar vad han råkat ut för. Som om han låtsas vara en av dem på marken. I ett desperat försök att slippa bli mobbad själv sällar han sig till mobbarna.

Kanske är det detta som är den största tragiken, att människor inte förstår sin belägenhet. Att man befinner sig i ett dömt tillstånd, dömd av sina egna gärningar. Men att det ändå inte behöver vara så.

En andre rövaren hade fått upp ögonen för sin situation. Han kom inte med några undanflykter och bortförklaringar. "Vi får vad vi har förtjänat." Och i sin förtvivlan vänder han sig till Jesus.

Det är därför som Jesus kan säga till honom: "Idag skall du vara med mig i Paradiset." Samma sak säger han till oss, till var och en som vänder sig till honom: "Idag skall du vara med mig i Paradiset."